

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Autoritate publică autonomă

București, ROMÂNIA

Bd. Libertății nr.14, sector 5, cod 050706

Fax: (004)021-305.53.54 Tel./fax: (004)021-305.53.56

www.cna.ro

e-mail : cna@cna.ro

Decizia nr. 535 din 07.09.2017

privind amendarea cu 120.000 lei a S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L.,
PLOIEȘTI, Str. Democrației nr. 28A, spațiul de lucru nr. 2,
Construcția C1, parter, jud. PRAHOVA
CUI: 14954665 Fax: 0378.603.160
- pentru postul de televiziune ROMÂNIA TV
București, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1

Întrunit în ședință publică în ziua de 07 septembrie 2017, Consiliul Național al Audiovizualului a reluat procedura de vot și a decis amendarea cu 120.000 lei a radiodifuzorului S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L., după ce, în ședința anterioară, a analizat raportul prezentat de Direcția Monitorizare, întocmit în baza reclamațiilor nr. 5862, 5862/1-31; 5863, 5863/1-14; 5863/15-16; 5871-5875; 5885, 5885/1-2; 5895 din 06.07.2017; 5862/33-64; 5901 din 07.07.2017; 5862/65-69 din 10.07.2017 (în total 96 de reclamații) cu privire la ediția emisiunii „Ultima oră”, difuzată în data de 05.07.2017, de postul ROMÂNIA TV.

Postul de televiziune ROMÂNIA TV aparține radiodifuzorului S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. (licența audiovizuală S-TV 281.5/09.06.2011 și decizia de autorizare nr. 1779.1-4/01.11.2011).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și a vizionării înregistrărilor, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. a încălcat prevederile art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale articolelor 34 alin. (1), 40 alin. (1), (4) și (5), 47 alin. (4), 64 alin. (1) lit. b), 65 lit. a) și 66 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului, toți furnizorii de servicii media audiovizuale au obligația să asigure informarea obiectivă a publicului prin prezentarea corectă a faptelor și evenimentelor și să favorizeze libera formare a opiniilor.

Conform prevederilor din Codul audiovizualului:

- art. 34 (1) Orice persoană are dreptul la propria imagine.

- art. 40 (1) În virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate trebuie contactate și invitate să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere. În situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere sau nu a putut fi contactată prin încercări repetate, trebuie precizat acest fapt.

(4) Moderatorii programelor au obligația să solicite ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea.

(5) Moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență.

- art. 47 (4): Sunt interzise în programele audiovizuale afirmații defăimătoare generalizatoare la adresa unei persoane pe baza apartenenței acesteia la un grup/ o comunitate definit(ă) de gen, vârstă, rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, credințe religioase, orientare sexuală, nivel de educație, categorie socială, afecțiuni medicale sau caracteristici fizice.

- art. 64 (1): În virtutea dreptului fundamental al publicului la informare, furnizorii de servicii media audiovizuale trebuie să respecte următoarele principii:

b) informarea cu privire la un subiect, fapt sau eveniment să fie corectă, verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință.

În emisiunile de știri și dezbateri, radiodifuzorii trebuie să respecte următoarele reguli:

- art. 65 lit. a): rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor;

- art. 66: În programele de știri și dezbateri informarea în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală, trebuie asigurate imparțialitatea și echilibrul și să fie favorizată libera formare a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică.

Postul de televiziune **România TV** a difuzat, în data de **05.07.2017**, în intervalul orar **18.58 – 19:51**, în direct, emisiunea **Ultima oră** moderată de Liliana Ruse.

Invitați în platoul emisiunii: Liviu Pleșoianu – deputat PSD, Gelu Vișan – membru PMP, Răzvan Prișcă – deputat PNL, Hanibal Dumitrașcu - psiholog

În legătură video: Cristian Troncotă – istoric; Berta Popescu, Iuliana Dumbravă – reporteri RTV

Redăm din raportul de monitorizare:

Titluri afișate pe ecran: *Miza execuțiilor din DNA, de ce e îngrozită Kovesi; Trei momente-cheie în care Iohannis a protejat-o pe Kovesi; Dosarul cu care Iohannis e șantajat de sistem; Acuzații-șoc; Ce spune premierul despre scandalul din coaliție; Mesaj despre Dragnea; Partidul prezidențial vrea să dărâme Guvernul; Incitare la proteste*

Teme discutate: revocarea de către Laura Codruța Kovesi a procurorilor DNA Doru Țuluș și Mihaela Moraru Iorga, susținerea de care se bucură doamna Kovesi, modalități de suspendare a procurorilor, dosarele familiei Iohannis și șantajul asupra Președintelui, neînțelegerile dintre președintele PSD și premier, tensiuni în coaliție, modificări în programul de guvernare.

Sel 1 (rep 57.58 RTV 5-18 – rep 01.18 RTV 5-19) Liliana Ruse: *Laura Codruța Kovesi i-a scos din DNA pe procurorii răzvrățiți. O execuție rapidă, o execuție sumară. Va urma o bătălie în instanță. Poate vom afla multe dintre mizeriile care s-au întâmplat în acest timp, în această perioadă, în interiorul DNA. Și totuși, de ce s-a grăbit atât de tare doamna Kovesi? Ce secrete știau cei doi procurori? De ce sunt un pericol pentru șefa DNA? Berta Popescu are toate informațiile. Berta, bună seara!*

În legătură video directă, reporterul Berta Popescu a vorbit despre faptul că Laura Codruța Kovesi a semnat cele două ordine de revocare pentru procurorii Doru Țuluș și Mihaela Moraru Iorga, dar că aceștia pot face o plângere în instanță pentru a contesta decizia șefei DNA. De asemenea, a spus că cei doi procurori au dat declarații la Inspekția Judiciară în legătură cu unele abuzuri pe care aceștia le-au reclamat.

Berta Popescu: *Laura Codruța Kovesi, spun cei doi procurori, ar fi intervenit în ancheta deschisă în urma registrelor apărute în presă cu șefa DNA și, de asemenea, s-au simțit umiliți cei doi procurori de faptul că ar fi putut să trebuiască să facă acel test poligraf. De altfel, Doru Țuluș a menționat ieri și că, de când a venit Laura Codruța Kovesi la conducerea DNA, toate lucrurile s-au schimbat, asta pentru că nu toți procurorii au vrut să colaboreze cu anumite instituții făcând aici referire, cel mai probabil, la Serviciul Român de Informații.*

În continuare, a fost prezentată declarația dată de procurorul Doru Țuluș despre șefa DNA.

Liliana Ruse: *Ultimii procurori, mai conservatori, spune fostul procuror DNA Țuluș, nu au vrut să accepte o colaborare cu anumite instituții, referirea mi se pare destul de clară la Serviciul Român de Informații. Aici să fie cheia întregului scandal, dincolo de jocul de putere din interiorul DNA?*

Sel 2 (rep 01.34 – 07.39 RTV 5-19) Liliana Ruse: Domnule deputat, astăzi ați fost la DNA, ați protestat, ați avut parte și de scandal că așa-i în democrație... Ați înțeles de ce a trebuit să dispară atât de repede cei doi procurori? Pentru că, atenție!, procurorul Țuluș spune așa... Domne, trebuie să plece toți ăia care n-au acceptat un anumit tip de colaborare.

Liviu Pleșoianu: *Nu sunt cel mai mare admirator în viață al domnului Țuluș. Pe de altă parte, este evident că-i stăteau în coaste, acești doi procurori. doamnei Kovesi. Mă întreb însă, poate că mai sunt și alții care au de gând să vorbească, pe-acolo, prin DNA, n-or fi chiar ultimii doi. Și mă întreb ce va face doamna Kovesi. Îi va da afară pe toți până va rămâne singură, probabil.*

Gelu Vișan: *Îi dă afară. Da, deci va rămâne cu gașca ei.*

...

Liliana Ruse: Acuma, bănuiesc că doamna Kovesi știe că nu s-a înregistrat ea și n-a dat la presă...

....

Gelu Vișan: E o mincinoasă, o golancă... Haide, doamnă, lăsați-mă...

Liliana Ruse: Nu, eu vă las, da pe mine mă interesează ce s-a întâmplat la DNA.

Gelu Vișan: Țasta mai e DNA? Țasta-i DNA?

Liliana Ruse: Da ce e domnu...?

Gelu Vișan: Caricatura asta despre care spune că e caricatură un procuror? Nu eu! Un procuror spune despre DNA că-i caricatură... Acest instrument stalinist de opresiune? Țasta-i DNA? Așa numiți dumneavoastră... Asta este șefă?

Liliana Ruse: Se numește, nu c-o numesc eu...

Gelu Vișan: Femeia asta care spune "Mânca-ți-aș gura", nu știu ce, cu limbaj golănesc? Și de ce ridicați mâna la mine că așa vorbește ea... Mânca-vi-aș gura, freca-vi-aș, nu știu ce?

Liliana Ruse: Câtă vreme... Domnu Vișan... Doamna Kovesi susține că înregistrările alea nu sunt reale, acuma, ce vreți să spun?

(rep 02.30 Sel 2) Gelu Vișan: Nu e nicio doamnă, doamnă. Doamnă, ascultați-mă! E purtătoare ilegală de fustă. Ascultați-mă pe mine! Da (neinteligibil) de discriminare, da?

Liliana Ruse: Nu, e... Domnu Vișan, asta nu-mi place. Asta chiar nu-mi place. Nu are nici un fel... Nu, nu are niciun fel de relevanță asta, chiar nu are relevanță.

...

Gelu Vișan: Doamnă, haideți să vă explic, da? În această țară s-a format o gașcă, da? Și-o să argumentez pe parcursul emisiunii (neinteligibil) O gașcă formată din Kovesi, procurorul comunist Lazăr și Iohannis. O să-i luăm pe toți, dar acum îi luăm pe Kovesi și Lazăr. Acești doi șmecheri, da?, șmecheri... un procuror comunist care băga oamenii în pușcărie degeaba între 1982 și 1990, l-am numit pe Lazăr, adus de Klaus Werner Iohannis de la Alba-Iulia că-l servea în procese, da?, acest procuror comunist o servește pe această individă care în acest moment a pus mâna pe toată justiția din România, a pus mâna pe DNA... s-a suit cu picioarele așa pe el și de-acolo face pișu în capul lor. Da? Asta nu mai e justiție! S-a terminat cu justiția din România. Noi suntem într-un stat stalinist condus de Kovesi, Lazăr și Iohannis. Acești... primii doi, că după aia ajung și la Iohannis și să vedeți cine este și acest individ, da?, individ că nu-i pot spune președinte... (...) Acești doi șmecheri ce-au făcut? Au dat ordin... ca să vedem de unde-a plecat nebunia... Au dat ordin procurorilor să facă dosare la comandă, procurorii nu au vrut, i-au supus detectorului de minciuni, atenție!, ilegal... ilegal adus în sediul DNA și așa mai departe... (...) că știți că sunt din ăștia care spun: Domne, e legal să faci cu detectorul de minciuni...

...

Gelu Vișan: (...) Dumneavoastră îmi spuneți mie că mai poartă titulatura de doamnă? E OK... Pentru dumneavoastră... Pentru dumneavoastră, ca să n-o jignesc, da?

Liliana Ruse: Vă rog să n-o jigniți!

Gelu Vișan: Da este o șmecheră, o golancă...

Liliana Ruse: Nu! Nu! Domnul Vișan, vă rog foarte mult... Vă puteți formula punctul de vedere și fără să jigniți pe nimeni!

(rep 05.35 Sel 2) Gelu Vișan: Doamnă, cum poți să faci din România closetul tău? Cum poți să faci din România... să faci pișu în capul întregii țări, c-așa vrei tu?

Liliana Ruse: Bun... Domn profesor...

Gelu Vișan: Și noi ce trebuie să facem acum? Noi acum să spunem: Vai, doamna Kovesi... Vai, doamnă, vai...

Liliana Ruse: Vă rog eu mult de tot... Chiar insist să avem o dezbatere și să avem idei și argumente fără niciun fel de jigniri pentru că este...

Gelu Vișan: Doamnă, dumneavoastră vi se pare că cu "mânca-v-aș gura" lui Kovesi pot să am idei? Că ea spune: "Mânca-ți-aș gura".

Liliana Ruse: Domne, încă o dată... Serios... Era o discuție privată, treaba lor dacă era așa sau nu.

...

Gelu Vișan: Pentru dumneavoastră, pentru telespectatorii României TV și mă bucur că este o emisiune a dumneavoastră, dacă-mi dați 3-4 minute o să vă explic imediat adevărata față a domnului Iohannis. Domnul Klaus Werner Iohannis când era primar al Sibiului, atenționat de o mare personalitate a României, domnul Corneliu Bucur, directorul Muzeului Astra asupra modului în care cheltuiește banii și fură banii... îl acuză pe Iohannis că fură banii din primăria Sibiului, îl acuză cu subiect și predicat, unde... o să vorbim despre afacerea Aeroportul și despre interesele pe care le are Klaus Iohannis acolo, da?

Liliana Ruse: Ce ne citiți acolo? Să știm și noi...

Gelu Vișan: *Vă citesc următorul lucru... L-a chemat pe acest domn Bucur în birou, da?, în birou... de fapt, al altuia, și spune așa, citez: "Într-o tiradă neîntreruptă pe un ton de-o agresivitate ce-mi amintea de scenele din filmele italiene cu Camorra, domnul Iohannis mi-a atras atenția asupra atitudinii mele insultătoare prin care ați adus grave prejudicii de imagine Primăriei Sibiului și mie însumi. Atrăgându-mi atenția că așa ceva nu am de gând să tolerez, după care mi-a ordonat să încetez imediat orice campanie de presă pe tema violării legii bugetului de stat. Continui doar c-o singură frază ca să vedeți adevărata față a acestui individ, da?, care a constituit un grup infracțional și-o să vă spun care, da?, în care timp de o jumătate de oră îl calcă în picioare pe directorul Muzeului Astra, la propriu, da?, dă cu el de toți... omul spune aicea...*

Liliana Ruse: *La propriu nu, bănuiesc că nu l-a lovit, adică...*

Gelu Vișan: *Da? Nu, nu, nu... L-a făcut...*

Liliana Ruse: *Cu gura, așa...*

Gelu Vișan: *L-a făcut cu ou și cu oțet de ce-și permite să se intereseze de bugetul public și are aici o descriere domnia-sa... "Figura sa schimonosită de ură și adversitate, nu o puteam asocia decât cu cea a unei persoane meschine, (neinteligibil), intolerante față de orice opinie contradictorie, trăsături specifice persoanelor inculte ajunse într-o poziție care le depășește, evident, calitățile naturale și culturale." Mai mult, decât atât...*

(rep 01.55 Sel 3) **Liliana Ruse:** *Din ce citiți? Arătați să vedem despre ce e vorba...*

Gelu Vișan: *"Războiul meu pentru democrație"... Este publică... "Războiul meu pentru democrație" a domnului Corneliu Bucur... Domnul Corneliu Bucur, pentru cei care s-au întrebat ce-am eu cu domnul Iohannis, mi-a făcut cadou această carte din 2016, scrie aici, da?, n-am citit niciodată din ea... Am vrut să văd dacă oameni-și dau seama cu ce hahaleră avem de-a face. Doamnă, ascultați-mă...*

Liliana Ruse: *Nu, nu, nu, nu, nu... Domnul Vișan, zău...*

Gelu Vișan: *... de unde pleacă tot acest subiect. Ia uitați dumneavoastră, aici, de unde pleacă. De la șmecheria din afacerea Aeroportul care înseamnă peste 100 de milioane de euro în care domnul Iohannis și-a adus niște firme din Germania și pe care le-a făcut... a făcut aeroportul de-acolo praf... Putem să avem emisiuni speciale pe această temă și nu numai pe asta că sunt multe teme în care domnul Iohannis a ...*

Liliana Ruse: *Astea sunt acuzații. E vreun dosar, e ceva sau...?*

Gelu Vișan: *Bineînțeles, bineînțeles. Acum ajungem la subiectul care ne interesează. Despre ce vorbim noi? Domnul acesta depune o plângere penală la data de 01.07.2010 la Direcția Națională Anticorupție... Serviciul teritorial care? Alba-Iulia... Alba-Iulia declină această plângere penală, unde credeți? la București, unde procurorul general era prieten al domnului Iohannis. Și anume doamna Kovesi. La Alba-Iulia pentru că această triadă înseamnă Sibiu – Alba-Iulia - București, Sibiu – Alba-Iulia... Avem doi din Sibiu, Iohannis și cu Kovesi și unul din Alba-Iulia, Lazăr, care-i acoperă. De-aia am spus că-i grup infracțional organizat. Da? Acești indivizi... acești indivizi l-au... cumva, pus pe Iohannis, l-au ajutat să ajungă președintele României pentru a-și acoperi fărădelegile și hoțiile din Sibiu. De-aia a*

ajuns el președintele României, printre altele. Șantajabil? Nu, domnul Pleșoianu, sunt pe mână. Sunt pe mână. Sunt pe mână. Deci domnul Lazăr...

Răzvan Prișcă: Stați un pic, totuși, (neinteligibil) despre ce e vorba...

Gelu Vișan: Vă citesc, vă dau cartea, nu-i problemă, am citit-o, are 400 de pagini.

Răzvan Prișcă: Ce treabă are primarul Sibiului cu aeroportul din Sibiu care ține de Consiliul Județean?

Gelu Vișan: Poftim? Poftim? A intrat acolo, explică omul...

Răzvan Prișcă: E făcut pe fonduri europene... Capitală culturală europeană în 2007...

Gelu Vișan: Nu, nu, nu... vedeți că greșiți... Nu-i adevărat. Ia uitați dumneavoastră, doamnă... ia uitați-vă dumneavoastră! Ia uitați-vă dumneavoastră! Firma (n.n. invitatul a pronunțat numele unei firme germane, neinteligibil), aștia veniă și luară aeroportul... revin...

(rep 04.08 Sel 3) Liliana Ruse: Încă o dată... Dacă sunt dosare trebuie să aflăm și noi despre ele.

Gelu Vișan: Doamnă, încă o dată... Toate dosarele lui Iohannis au fost trimise la Curtea de Apel Alba-Iulia sau la DNA Alba-Iulia. La DNA Alba-Iulia, omul lui de legătură era La-zăr... L-A-Z-Ă-R... ca să înțelegeți. Lazăr a fost promovată de Iohannis la București pentru că este cel care i-a pitulat dosarele la Alba-Iulia, cel care l-a ajutat să i le închidă și cel care îl servește în acest moment. Niciodată n-o s-o schimbe Iohannis pe Kovesi pentru că aceste dosare, unele din ele... cum zice doamna Iohannis? Doamna Iohannis? Doamna Kovesi, citez... "stă cu curu pe ele"... așa a zis dânsa... citez din Laura Codruța Kovesi.

Liliana Ruse: Citați din înregistrări despre care doamna Kovesi zice că nu sunt reale.

Gelu Vișan: Nu, a zis că alea sunt reale, de alea n-a zis... că aia cu curu am stat pe ele...da? Așa este grupul, dacă vreți, care conduce în acest moment România."

Membrii Consiliului au constatat că această ediție a emisiunii „Ultima oră” a prejudiciat grav imaginea unor persoane, la adresa cărora au fost formulate acuzații de natură penală și morală, fără a fi puse la dispoziția publicului dovezi care să ateste realitatea acestora. Dreptul la imagine al persoanei este ocrotit de **art. 34 alin. (1) din Codul audiovizualului**.

De asemenea, potrivit **art. 40 alin. (1) din aceeași normă**, în virtutea dreptului la propria imagine, în cazul în care în programele audiovizuale se aduc acuzații unei persoane privind fapte sau comportamente ilegale ori imorale, acestea trebuie susținute cu dovezi, iar persoanele acuzate trebuie contactate și invitate să intervină pentru a-și exprima punctul de vedere. În situația în care persoana vizată refuză să prezinte un punct de vedere sau nu a putut fi contactată prin încercări repetate, trebuie precizat acest fapt.

Or, pe de o parte, afirmațiile incriminatoare nu au fost probate în niciun fel, iar pe de altă parte, nu s-au făcut niciun fel de precizări potrivit cărora persoanele vizate de comentarii să fi fost contactate pentru a-și expune punctul de vedere și acestea să fi refuzat acest demers ori acestea să nu fi putut fi contactate.

Libertatea de exprimare, ca principiu fundamental al statului de drept, presupune respectarea normelor de drept interne și internaționale care garantează tuturor persoanelor dreptul de a se manifesta potrivit propriilor opțiuni. Aceste opțiuni nu pot leza, însă, drepturile altor membri ai colectivității, așa cum este și dreptul la

propria imagine, afectat prin afirmații nesuținute cu dovezi, precum : « **DNA – instrument stalinist de opresiune** » ; « **... am spus că-i grup infracțional organizat / În această țară s-a format o gașcă, da ? ... o gașcă formată din Kovesi, procurorul comunist Lazăr și Iohannis** » ; « **Acești doi șmecheri (n.n. Laura Codruța Kovesi și Augustin Lazăr) ce au făcut? Au dat ordin... ca să vedem de unde-a plecat nebunia... Au dat ordin procurorilor să facă dosare la comandă, ...** » ; « **... de unde pleacă tot acest subiect.... De la șmecheria din afacerea Aeroportul care înseamnă peste 100 de milioane de euro în care domnul Iohannis și-a adus niște firme din Germania și pe care le-a făcut... a făcut aeroportul de-acolo praf...**” Din această perspectivă, art. 30 alin. (6) din Constituția României statuează că libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. De asemenea, art. 34 alin. (1) din Codul audiovizualului reglementează în mod expres dreptul persoanei la propria imagine.

În privința libertății de exprimare, atât Curtea Constituțională a României, cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului au statuat că între exercițiul dreptului la liberă exprimare, pe de o parte, și protecția intereselor sociale și ale drepturilor individuale ce aparțin altor persoane, pe de altă parte, trebuie să existe un echilibru, în caz contrar, abuzul în exercitarea libertății de exprimare implică necesitatea răspunderii juridice.

S-a stabilit, de asemenea, că orice drept fundamental, consacrat ca atare de norme juridice interne sau internaționale, are caracter legitim numai în măsura în care este exercitat cu bună credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte de drept.

De asemenea, în raport de dispozițiile **art. 40 alin. (4) din Codul audiovizualului**, care prevăd în sarcina moderatorilor obligația de a solicita ferm interlocutorilor să probeze afirmațiile acuzatoare, pentru a permite publicului să evalueze cât de justificate sunt acestea, membrii Consiliului au constatat că d-na Liliana Ruse a avut numai intervenții formale, fapt dovedit de faptul că, pe parcursul emisiunii, unul dintre invitați, dl. Gelu Vișan, a formulat, în mod repetat acuzații la adresa Procurorului General al României, dl. Augustin Lazăr, a Procurorului Șef al Direcției Naționale Anticorupție, d-na Laura Codruța Kovesi, precum și la adresa Președintelui României, dl. Klaus Werner Iohannis.

În acest context, acuzațiile formulate de dl. Vișan la adresa d-lui Iohannis au fost „dovedite” prin citarea unor fragmente dintr-o carte, „Războiul meu pentru democrație”, avându-l ca autor pe dl. Corneliu Bucur, document în care sunt relatate fapte, în viziunea subiectivă a autorului, document care nu poate constitui o „probă” în susținerea faptelor povestite.

De altfel, în contextul acuzațiilor formulate de dl. Vișan la adresa d-lui Iohannis, în sensul unei presupuse implicări a d-lui Iohannis într-o afacere pe care o denumesc „Aeroportul”, respectiv că a furat bani de la Primăria Sibiu pentru susținerea acestei afaceri, fără ca moderatoarea să intervină în mod real, ferm și să solicite d-lui Vișan dovezi în susținerea acuzației, un alt invitat, dl. Răzvan Prișcă, intervine, arătând că banii pentru aeroport nu ar fi putut să vină de la Primăria Sibiu, întrucât de problemele aeroportului se ocupă o altă instituție, respectiv Consiliul Județean Sibiu.

Mai mult decât atât, vorbind despre dosare de natură penală ce ar fi fost deschise pe numele d-lui Iohannis, dl. Vișan a afirmat că ele au fost „pitulate” de către dl. Augustin Lazăr, acuzație gravă, față de care moderatoarea emisiunii nu a avut nicio reacție, așa cum reiese din raportul de monitorizare.

Totodată, membrii Consiliului au constatat că modul în care au fost aduse la cunoștința publicului informațiile difuzate în cadrul emisiunii analizate a fost de natură

să discrediteze, să pună într-o lumină nefavorabilă sistemul judiciar, reprezentat, în această situație, de conducătorii celor două instituții menționate; de asemenea, a fost prejudiciată și imaginea Președintelui României.

Față de toate aceste aspecte, membrii Consiliului au constatat că informațiile puse la dispoziția publicului de radiodifuzor nu au fost de natură, pe de o parte, să asigure telespectatorilor posibilitatea de a-și forma în mod liber propria opinie, în condițiile în care, în cadrul emisiunii monitorizate, prezentarea unor acuzații de natură morală sau penală la adresa unor persoane nu a fost însoțită de dovezi sau de punctul de vedere al acestora cu privire la faptele imputate; pe de altă parte, acestea au fost de natură a prejudicia drepturile și libertățile fundamentale ale omului, onoarea, reputația, precum și dreptul la propria imagine.

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere.

În afară de aceste aspecte, membrii Consiliului au reținut și încălcarea de către radiodifuzor a prevederilor **art. 40 alin. (5) din Codul audiovizualului**, potrivit cărora *moderatorii, prezentatorii și realizatorii programelor au obligația să nu folosească și să nu permită invitaților să folosească un limbaj injurios sau să instige la violență.*

Consiliul a apreciat că nu există justificare legală pentru folosirea unui limbaj precum cele constatate în emisiunea monitorizată. Redăm din raportul de monitorizare: **„Liliana Ruse: Acuma, bănuiesc că doamna Kovesi știe că nu s-a înregistrat ea și n-a dat la presă.../ Gelu Vișan: E o mincinoasă, o golancă... Haide, doamnă, lăsați-mă ... ; „ ... această individă (n.n. Laura Codruța Kovesi) care în acest moment a pus mâna pe toată justiția din România, a pus mâna pe DNA... s-a suit cu picioarele așa pe el și de-acolo face pișu în capul lor.”; „Doamnă, cum poți să faci din România closetul tău? Cum poți să faci din România ... să faci pișu în capul întregii țări, c-așa vrei tu?” (n.n. tot despre d-na Kovesi); „... pentru cei ce s-au întrebat ce am eu cu domnul Iohannis... Am vrut să văd dacă oamenii își dau seama cu ce hahaleră avem de-a face.”**

Astfel, Consiliul a constatat că moderatoarea emisiunii a ignorat dispozițiile legale care impuneau în sarcina acesteia adoptarea unei conduite ferme, de stopare a folosirii, în mod repetat, de către dl. Gelu Vișan, invitat în emisiune, a unui limbaj depreciativ, tendențios și jignitor, de natură să prejudicieze imaginea persoanelor vizate. Prin atitudinea lipsită de fermitate pe care a adoptat-o, moderatoarea emisiunii a susținut, în mod indirect, discursul invitatului său. *De exemplu: la afirmația d-lui Vișan potrivit căreia d-na Kovesi “e o mincinoasă, o golancă...”, d-na Liliana Ruse a replicat: “Nu, eu vă las, da pe mine mă interesează ce s-a întâmplat la DNA”. sau la afirmația d-lui Vișan care o viza tot pe d-na Kovesi: “să faci pișu în capul întregii țări, c-așa vrei tu?” moderatoarea afirmă: “Bun... Domn profesor...”, ca și cum nu s-ar fi aflat în fața încălcării prevederilor art. 40 alin. (5) din Codul audiovizualului, situație în care avea obligația legală să intervină, întrucât așa prevede norma legală din domeniul în care își desfășoară activitatea.*

Membrii Consiliului apreciază că jignirea unor persoane nu constituie o formă de critică și nici un mod în care se poate tranșa o dispută ori o polemică și nu ajută dezbaterii publice, în condițiile în care și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei sunt garantate în egală măsură ca și libertatea de exprimare.

Din analiza raportului de monitorizare a reieșit și încălcarea, de către radiodifuzor, a prevederilor **art. 47 alin. (4) din Codul audiovizualului**, în contextul în care dl. Gelu Vișan a făcut următoarea afirmație la adresa d-nei Kovesi : « **Nu e nicio doamnă, doamnă. Doamnă, ascultați-mă! E purtătoare ilegală de fustă. Ascultați-mă pe mine! Da (neinteligibil) de discriminare, da?** »

Dispozițiile invocate interzic difuzarea programelor care conțin afirmații defăimătoare generalizatoare la adresa unei persoane pe baza apartenenței acesteia la un grup/o comunitate definit(ă) de gen, vârstă, rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, credințe religioase, orientare sexuală, nivel de educație, categorie socială, afecțiuni medicale sau caracteristici fizice.

Prevederile art. 47 alin. 4) din Codul audiovizualului au caracter imperativ și ele se circumscriu normelor legale care reglementează respectarea principiului nondiscriminării în programele audiovizuale.

Membrii Consiliului au constatat că emisiunile analizate au fost difuzate și cu încălcarea prevederilor **art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului**, care prevăd obligația asigurării informării obiective a publicului, prin favorizarea liberei formări a opiniilor, dar și a dispozițiilor **articolelor 64 alin. (1) lit. b), 65 lit. a) și 66 din Codul audiovizualului**.

Consiliul a apreciat că era imperios necesară asigurarea imparțialității, precum și a unui echilibru în prezentarea informațiilor de către radiodifuzor, în condițiile în care subiectele abordate au suscitât interes la nivelul societății. Or, radiodifuzorul a încălcat obligația privind respectarea principiilor imparțialității și echilibrului ce trebuie să caracterizeze informarea în probleme de interes public, astfel încât telespectatorii să-și poată forma în mod liber propria opinie, precum și obligația care impune în sarcina radiodifuzorilor asigurarea unei informări corecte, verificate și prezentate în mod imparțial și cu bună-credință,

În privința modului de prezentare a informațiilor, membrii Consiliului au constatat că acestea nu au avut un caracter riguros.

Opiniile exprimate în emisiune nu au fost critice, în limitele libertății de exprimare, ci s-au transformat într-un discurs acuzator la adresa persoanelor ce au fost subiect al acuzațiilor, fără a fi prezentate și probe în susținerea acestora, publicul neputând aprecia cât de justificate sunt acuzațiile pentru ca, astfel, să își poată forma în mod liber opinia.

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, iar difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

În calitate de garant al interesului public, Consiliul Național al Audiovizualului consideră că radiodifuzorii au obligația de a informa telespectatorii în mod corect în legătură cu problemele de interes public, iar acest lucru trebuie făcut în mod imparțial și echilibrat în ceea ce privește faptele și evenimentele prezentate și fără a se aduce atingere dreptului la informare al telespectatorilor.

Analizând această ediție a emisiunii „Ultima oră”, Consiliul a constatat că au fost formulate acuzații de natură morală sau penală la adresa unor persoane, acuzații care nu au fost susținute cu dovezi, și cu privire la care nu au fost solicitate și prezentate puncte de vedere ale persoanelor în cauză.

Membrii Consiliului au apreciat că acest fapt a fost de natură să afecteze, deopotrivă, dreptul la imagine al persoanei, dar și dreptul publicului la o informare corectă și obiectivă, acesta neavând posibilitatea de a-și forma în mod liber o opinie cu privire la faptele prezentate.

Față de toate aceste aspecte, ținând cont de criteriile de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus și au votat, cu respectarea prevederilor art. 15 din aceeași lege, sancționarea radiodifuzorului cu amendă de 120.000 lei.

În temeiul prevederilor art. 90 alin. (1) lit. h) și (2) și ale art. 91 alin. (1) și (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul S.C. RIDZONE COMPUTERS S.R.L. (licența audiovizuală nr. S-TV 281.5/09.06.2011 și decizia de autorizare nr. 1779.1-4/01.11.2011, pentru postul de televiziune ROMÂNIA TV) se sancționează cu **amendă de 120.000 lei** pentru încălcarea prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale articolelor 34 alin. (1), 40 alin. (1), (4) și (5), 47 alin. (4), 64 alin. (1) lit. b), 65 lit. a) și 66 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a Curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3. Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

„Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 120.000 lei postul ROMÂNIA TV, deoarece în emisiunea „Ultima oră” din 05.07.2017, au fost formulate acuzații de natură penală și morală la adresa mai multor persoane, fără a li se solicita un punct de vedere cu privire la faptele imputate, ceea ce a condus la prejudicierea imaginii acestora. De asemenea, a fost încălcat dreptul la informare a publicului, întrucât informațiile prezentate în cadrul emisiunii nu au fost verificate și nici prezentate în mod imparțial și echilibrat, publicul neavând posibilitatea de a-și forma în mod liber opinia.

Sanctiunea a fost aplicată și pentru unele comentarii cu caracter discriminatoriu făcute pe parcursul emisiunii, fapt interzis de art. 47 din Codul audiovizualului.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

LAURA GEORGESCU

Serviciul juridic și reglementări,

Șef serviciu Dumitru Ciobanu